

VIII som politiker og som menneske. Bl. a. er påvisningen af, at Christian VIII aldrig »føjte trang til i åben og fortrolig meningsudveksling at give uforbeholdne udtryk for skiftende følelser og anskuelser«, særdeles vigtig. »Ikke engang i enrum med dagbogen faldt det ham naturligt at omtale og forklare sine meningsforandringer.« (s. 101).

Dette, sammen med hans tøven, når hans intuitive fornemmelser skulle omsættes til politiske beslutninger, gør det i virkeligheden uhyre svært at benytte den store kildemængde, Christian VIII har efterladt sig. Helt ind til ham når man ikke, og denne distance over for omgivelserne spores også i hans samarbejde med sine rådgivere.

Dr. Fabritius har stået bi ved afslutningen af dette bind, men selve teksten er i indhold og tilrettelæggelse Linvalds egen.

Bogen er forsynet med en række portrætter af flere af de behandlede personer. Disse og de øvrige illustrationer er udvalgt af museumsinspektør Steffen Linvald, der har fundet adskillige ikke ofte sete billeder frem.

Det kunne være fristende, nu da Axel Linvalds årelange arbejde med Christian VIII har fundet sin afslutning, at give en samlet vurdering af denne forskningsindsats. Men lige så fristende det er, lige så umuligt er det.

Det skyldes, at værket er blevet en torso, hvor kun antydninger peger hen til den planlagte helhed. En retfærdig bedømmelse er utænklig endnu, fordi det nye i Linvalds indsats først vil falde på plads, når den videre forskning og det videre arbejde med Christian VIII skrider frem. Axel Linvalds værker må inspirere til, at et sådant arbejde gennemføres. Først når det er sket, vil hans egen produktion kunne ses i de rette proportioner.

H. P. Clausen

Orla Lehmann: Nisungesaga. (Aarhus Stiftsbogtrykkerie A/S, ikke i handelen). 65 s. i fol.

Der er tale om en lille ikke fuldført billedbog med tekst, udarbejdet af Orla Lehmann til fornøjelse for datteren Margrethe. Den er fundet i hendes søns, Ove Rodes, arkiv.

I indledningen fortæller lektor Tage Kaarsted på grundlag af ikke publiceret materiale om Lehmanns private forhold, hans korte, men lykkelige ægteskab og om hans omsorg for datteren, som han ofte måtte lade tilbage i amtmandsboligen i Vejle, når hans offentlige virksomhed tvang ham på rejse.

Sprælsk fabulerende i stilen vidner »Nisungesagaen« om Lehmanns kærlighed til sin moderløse datter. Hovedpersonen er nissen, der fremtræder i en noget mere potent og spændende udgave end nutidens: en lille »hedningeunge« med sort skæg fra det øjeblik, han bliver udruget af ægget, med anlæg for kontroversiel opførsel og tilbøjelig til omgang med de underjordiske. Opdragelse råder i nogen grad bod på forholdene.

Bogen, der fremtræder som et smukt stykke håndværk, viser en ny side af den utilstrækkeligt biograferede Lehmann.

Ib Gejl

Mogens Brøndsted: Meir Goldschmidt. (Gyldendals uglebøger, 1965). 203 s.

Bogen tilhører en genre, som efterhånden kun dyrkes lidt: den solide, populære digterbiografi med tilknytning til forfatterskabet. Bogen prætenderer ikke at fremlægge nyt stof, men giver med skønsom udnyttelse af den hidtidige litteratur og udstrakt kendskab til digterens værker en afrundet og velformet personskildring med hovedvægten på det ydre livs-